భారత నౌకాదళంలోకి INS అరిదమన్ మరియు INS తారాగిరి చేరిక

భారతదేశ సముద్ర ఆధారిత అణు నిరోధక శక్తిని (Sea-based Nuclear Deterrence) బలోపేతం చేస్తూ, రక్షణ మంత్రి రాజ్‌నాథ్ సింగ్ సమక్షంలో రెండు కీలక యుద్ధనౌకలు నౌకాదళంలో చేరాయి.

INS అరిదమన్ (SSBN - అణు సామర్థ్యం గల సబ్మెరైన్)

ఇది భారతదేశపు మూడవ అణు సామర్థ్యం గల బాలిస్టిక్ మిస్సైల్ సబ్మెరైన్.

- **శ్రేణి:** ఇది అరిహంత్-క్లాస్ (Arihant-class) కు చెందిన రెండవ నౌక.
- **సామర్థ్యం:** 7,000 టన్నుల బరువుతో, ఇది INS అరిహంత్ మరియు INS అరిఘాత్ కంటే పెద్దది.
- **క్షిపణి వ్యవస్థ:** ఇందులో మునుపటి కంటే ఎక్కువ సంఖ్యలో **VLS (Vertical Launch System)** ట్యూబ్‌లు ఉన్నాయి. ఇది **K-15** (750 కి.మీ) మరియు **K-4** (3,500 కి.మీ) సబ్మెరైన్ లాంచ్డ్ బాలిస్టిక్ మిస్సైళ్లను (SLBM) ప్రయోగించగలదు.
- **వ్యూహాత్మక ప్రాముఖ్యత:** భారతదేశపు **'Nuclear Triad'** (భూమి, ఆకాశం మరియు సముద్రం నుండి అణు దాడులు చేసే శక్తి) లో ఇది కీలక భాగం. శత్రువుల మొదటి దాడి తర్వాత తిరిగి ప్రతిఘటించే (Second Strike Capability) సామర్థ్యాన్ని ఇది పెంచుతుంది.

INS తారాగిరి (PROJECT 17A - స్టెల్త్ ఫ్రిగేట్)

ఇది ప్రాజెక్ట్ 17A (నీలగిరి-క్లాస్) కింద నిర్మించబడిన నాలుగవ అత్యాధునిక యుద్ధనౌక.

- **నిర్మాణం:** మజగావ్ డాక్ షిప్‌బిల్డర్స్ లిమిటెడ్ (MDL) ద్వారా స్వదేశీ పరిజ్ఞానంతో రూపొందించబడింది. ఇందులో **75% పైగా స్వదేశీ పరికరాలను** ఉపయోగించారు.
- **స్టెల్త్ టెక్నాలజీ:** ఇది రాడార్ సిగ్నల్స్ నుండి తప్పించుకోగల అధునాతన 'స్టెల్త్' డిజైన్‌ను కలిగి ఉంటుంది.
- **ఆయుధాలు:** బ్రహ్మోస్ (BrahMos) సూపర్ సోనిక్ మిస్సైళ్లు, ఉపరితలం నుండి గగనతలానికి ప్రయోగించే క్షిపణులు మరియు అత్యాధునిక యాంటీ-సబ్మెరైన్ వ్యవస్థలను కలిగి ఉంది.
- **బహుళ విధులు:** యుద్ధ సమయాల్లోనే కాకుండా సముద్రపు దొంగల నిరోధం, తీర ప్రాంత నిఘా మరియు మానవతా సహాయక చర్యల్లో కూడా ఉపయోగపడుతుంది.

పరీక్షల కోసం ముఖ్యాంశాలు (EXAM FOCUS POINTS)

- **Nuclear Triad:** అమెరికా, రష్యా, చైనా వంటి అగ్రరాజ్యాల సరసన భారత్ కూడా ఈ సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉంది.
- **Maritime Security:** భారతదేశపు 11,000 కి.మీ తీర ప్రాంతం మరియు 95% వాణిజ్య మార్గాల రక్షణలో ఈ నౌకలు ప్రధాన పాత్ర పోషిస్తాయి.
- **No First Use Policy:** భారత్ తన అణు విధానంలో భాగంగా వీటిని కేవలం నిరోధకత (Deterrence) మరియు తిప్పికొట్టడం (Retaliation) కోసం మాత్రమే ఉపయోగిస్తుంది.
- **SSN vs SSBN:** SSBNలు బాలిస్టిక్ మిస్సైళ్లను మోసుకెళ్తాయి, SSNలు (Nuclear Attack Submarines) నిఘా మరియు శత్రు నౌకలపై దాడులకు ఉపయోగిస్తారు. భారత్ ప్రస్తుతం రష్యా నుండి ఒక SSNను లీజుకు తీసుకునే పనిలో ఉంది.

అమెరికా 100% ఫార్మా టారిఫ్: కీలక విశ్లేషణ

గ్లోబల్ సప్లై చైన్ అంతరాయాల సమయంలో జీవ రక్షణ మందుల లభ్యత తగ్గకుండా చూడటం మరియు జాతీయ భద్రతను కాపాడుకోవడం ఈ నిర్ణయం వెనుక ఉన్న ప్రధాన ఉద్దేశ్యం.

నిర్ణయం మరియు కారణాలు

- **టారిఫ్ అమలు:** జూలై 31 నుండి పేటెంట్ పొందిన ఔషధాలు మరియు వాటి తయారీకి వాడే పదార్థాలపై 100% అడ్ వలోరమ్ (Ad valorem) సుంకం విధిస్తారు.
- **కారణం:** అమెరికా ఇతర దేశాల దిగుమతులపై ఎక్కువగా ఆధారపడటం వల్ల జాతీయ భద్రత మరియు ఆర్థిక వ్యవస్థకు ముప్పు వాటిల్లుతుందని ఆ దేశ వాణిజ్య విభాగం పేర్కొంది.
- **మినహాయింపులు:** ప్రస్తుతానికి **జెనరిక్ డ్రగ్స్ (Generic Drugs)** పై ఈ టారిఫ్ లేదు. అయితే, ఒక ఏడాది లోపు వీటిపై కూడా నిర్ణయం తీసుకునే అవకాశం ఉంది.

భారతదేశంపై ప్రభావం

భారతదేశం అమెరికాకు అతిపెద్ద ఫార్మా ఎగుమతిదారు. మన మొత్తం ఫార్మా ఎగుమతుల్లో సుమారు **40% వాటా** అమెరికాదే.

- **తక్షణ ప్రభావం:** భారత్ ప్రధానంగా జెనరిక్ మందులను ఎగుమతి చేస్తుంది కాబట్టి (సుమారు 90% ఎగుమతులు జెనరిక్స్), ప్రస్తుతానికి ప్రభావం పరిమితంగానే ఉంటుంది.
- **కంపెనీలపై ప్రభావం:** పేటెంట్ ఉత్పత్తుల విక్రయాలు ఎక్కువగా ఉన్న **సన్ ఫార్మా (Sun Pharma)** వంటి కంపెనీలపై కొంత ప్రభావం ఉండవచ్చు.
- **గణాంకాలు:** 2025లో భారత్ అమెరికాకు $9.7 బిలియన్ల విలువైన ఔషధాలను ఎగుమతి చేసింది. ఇది భారత్ మొత్తం గ్లోబల్ ఫార్మా ఎగుమతుల్లో ($25.8 బిలియన్లు) 38%.

భారత ప్రభుత్వ చర్యలు - PLI పథకం

భారతదేశం కేవలం జెనరిక్ మందులకే పరిమితం కాకుండా, పేటెంట్ మందుల తయారీని కూడా ప్రోత్సహిస్తోంది.

- **PLI (Production Linked Incentive) Scheme:** 2021లో కేంద్ర క్యాబినెట్ ₹15,000 కోట్ల కేటాయింపుతో ఈ పథకాన్ని ఆమోదించింది.
- **లక్ష్యం:** బయో ఫార్మాస్యూటికల్స్, కాంప్లెక్స్ జెనరిక్ డ్రగ్స్ మరియు పేటెంట్ గడువు ముగియనున్న (Patented drugs) మందుల తయారీని పెంచడం.
- **కాలపరిమితి:** ఆర్థిక సంవత్సరం 2022-23 నుండి 2027-28 వరకు.

పరీక్షల కోసం ముఖ్యాంశాలు (EXAM FOCUS POINTS)

- **Trade as a Tool:** అమెరికా ఈ టారిఫ్‌లను కేవలం ఆదాయం కోసం కాకుండా, ఔషధ ధరలను తగ్గించడానికి మరియు తయారీని అమెరికాకు మార్చడానికి (Onshoring/Nearshoring) ఒక ఒత్తిడి సాధనంగా ఉపయోగిస్తోంది.
- **Supply Chain Resilience:** సెమీకండక్టర్ల మాదిరిగానే ఫార్మా రంగాన్ని కూడా వ్యూహాత్మక రంగంగా (Strategically Important Sector) అమెరికా గుర్తిస్తోంది.
- **Future Uncertainty:** భవిష్యత్తులో జెనరిక్ మందులపై కూడా టారిఫ్ విధిస్తే, భారత ఫార్మా పరిశ్రమ తీవ్రమైన సవాళ్లను ఎదుర్కోవాల్సి ఉంటుంది.
- **Key Terms: * Ad valorem duty:** వస్తువు విలువపై ఆధారపడి విధించే పన్ను.

- **Patented vs Generic:** పేటెంట్ పొందిన మందులు ఖరీదైనవి మరియు ఒకే కంపెనీ హక్కులు కలిగి ఉంటుంది. జెనరిక్ మందులు తక్కువ ధరకు లభించే ప్రత్యామ్నాయాలు.

భారత్ - అజర్‌బైజాన్ ద్వైపాక్షిక సంబంధాల పునరుద్ధరణ

గత ఏడాది భారత్ చేపట్టిన '**ఆపరేషన్ సిందూర్**' (పాకిస్థాన్ భూభాగంపై సైనిక దాడులు)ను అజర్‌బైజాన్ ఖండించడంతో ఇరు దేశాల మధ్య సంబంధాలు దెబ్బతిన్నాయి. ప్రస్తుతం సీనియర్ అధికారుల మధ్య జరిగిన 6వ రౌండ్ సంప్రదింపులు (Foreign Office Consultations) సంబంధాల మెరుగుదలకు నాంది పలికాయి.

సంబంధాల మెరుగుదలకు కారణం (CONTEXT OF REPAIRING TIES)

ఇరాన్ మీదుగా వైమానిక మార్గాలు మూతబడిన వేళ, అక్కడ చిక్కుకున్న **1,267 మంది భారతీయులను (ముఖ్యంగా 860 మంది విద్యార్థులను)** సురక్షితంగా తరలించడానికి అజర్‌బైజాన్ తన భూభాగాన్ని (Landlocked transit route) ఉపయోగించుకోవడానికి అనుమతించింది. ఈ మానవతా దృక్పథం ఇరు దేశాల మధ్య మంచు కరగడానికి ప్రధాన కారణమైంది.

1. వాణిజ్యం మరియు శక్తి వనరులు (TRADE & ENERGY)

- **చమురు మరియు గ్యాస్:** అజర్‌బైజాన్ చమురు నిల్వలు పుష్కలంగా ఉన్న దేశం. భారత్ తన శక్తి అవసరాల కోసం అజర్‌బైజాన్ నుండి ముడి చమురును దిగుమతి చేసుకుంటుంది.
- **INSTC కారిడార్:** ఇంటర్నేషనల్ నార్త్-సౌత్ ట్రాన్స్‌పోర్ట్ కారిడార్ (INSTC)లో అజర్‌బైజాన్ ఒక కీలక సభ్య దేశం. ఇది మధ్య ఆసియా మరియు రష్యాతో భారత్ వాణిజ్యం సాగించడానికి అతి తక్కువ ఖర్చుతో కూడిన మార్గం.
- **ఔషధ రంగం (Pharmaceuticals):** అజర్‌బైజాన్‌కు భారత్ అతిపెద్ద ఔషధ ఎగుమతిదారులలో ఒకటి. తాజా చర్చల్లో ఫార్మా రంగాన్ని మరింత విస్తరించాలని నిర్ణయించారు.

2. సాంకేతికత మరియు అంతరిక్షం (TECHNOLOGY)

- **డిజిటల్ మౌలిక సదుపాయాలు:** ఐటీ మరియు డిజిటల్ టెక్నాలజీలో భారత్ సాధించిన ప్రగతిని అజర్‌బైజాన్‌తో పంచుకోవడంపై చర్చలు జరిగాయి.
- **అంతరిక్ష సహకారం:** ఉపగ్రహ ప్రయోగాలు మరియు సమాచార మార్పిడిలో పరస్పర సహకారంపై ఇరు దేశాలు ఆసక్తి చూపుతున్నాయి.

3. పర్యాటకం మరియు ప్రజల మధ్య సంబంధాలు (TOURISM & PEOPLE-TO-PEOPLE)

- **టూరిజం సంక్షోభం:** ఆపరేషన్ సిందూర్ సమయంలో అజర్‌బైజాన్ పాకిస్థాన్‌కు మద్దతు ఇవ్వడంతో, భారతీయులు ఆ దేశ పర్యాటకాన్ని బహిష్కరించారు. దీనివల్ల గత ఏడాది భారతీయ పర్యాటకుల సంఖ్య భారీగా పడిపోయింది.
- **పునరుద్ధరణ:** తాజా చర్చల ద్వారా పర్యాటకాన్ని మళ్ళీ పుంజుకునేలా చేయడం, నేరుగా విమాన సర్వీసులను పెంచడంపై దృష్టి సారించారు. సంస్కృతి మరియు విద్యా రంగాల్లో పరస్పర మార్పిడి కార్యక్రమాలకు ప్రాధాన్యతనిచ్చారు.

పరీక్షల కోసం ముఖ్యాంశాలు (EXAM FOCUS POINTS)

- **Operation Sindoor:** 2025 మే నెలలో భారత్ పాకిస్థాన్‌పై చేపట్టిన సైనిక చర్య. దీనిని అజర్‌బైజాన్ మరియు టర్కీలు వ్యతిరేకించాయి.
- **Strategic Location:** అజర్‌బైజాన్ కాకసస్ ప్రాంతంలో, యూరప్ మరియు ఆసియా మధ్య కూడలిలో ఉంది. ఇది భారత్‌కు వ్యూహాత్మక గేట్‌వే వంటిది.
- **Cross-border Terrorism:** సరిహద్దు ఉగ్రవాదాన్ని ఉమ్మడిగా ఎదుర్కోవాలని ఇరు దేశాలు అంగీకరించాయి.
- **Armenia Factor:** భారత్ ప్రస్తుతం ఆర్మేనియాకు ఆయుధాలను సరఫరా చేస్తోంది (పినాక రాకెట్ వ్యవస్థలు). ఆర్మేనియాతో అజర్‌బైజాన్‌కు విభేదాలు ఉన్న నేపథ్యంలో, అజర్‌బైజాన్‌తో సంబంధాలను బ్యాలెన్స్ చేయడం భారత్‌కు దౌత్యపరమైన సవాలు.

మారుతున్న అంతర్జాతీయ సమీకరణాలు: భారత వ్యూహం

అమెరికాలో డొనాల్డ్ ట్రంప్ నాయకత్వం, చైనాలో షీ జిన్‌పింగ్ పట్టు వల్ల ప్రపంచ క్రమం (Global Order) నిర్మాణాత్మక మార్పులకు లోనవుతోంది. ఇది భారతదేశ వ్యూహాత్మక స్వయంప్రతిపత్తిపై (Strategic Autonomy) ప్రభావం చూపుతోంది.

అమెరికా-చైనా సంబంధాలలో మార్పులు

- **ఆర్థిక పోటీ:** అమెరికా ఇప్పుడు చైనాను ఒక 'వ్యవస్థాగత ప్రత్యర్థి' (Systemic Rival) కంటే ఎక్కువగా ఒక 'ఆర్థిక పోటీదారు'గా చూస్తోంది.
- **వ్యూహాత్మక మార్పు:** అమెరికా తన ప్రాధాన్యతను ఆసియా నుండి వెస్ట్రన్ హెమిస్ఫియర్ (అమెరికా ఖండం) వైపు మళ్లిస్తోంది.
- **చైనా వ్యూహం:** చైనా తన ఆర్థిక సమస్యలను అధిగమించడానికి మరియు సాంకేతిక స్వయంసమృద్ధి సాధించడానికి అమెరికాతో స్థిరమైన, తక్కువ ఘర్షణాయుత సంబంధాన్ని కోరుకుంటోంది.

భారతదేశం స్పందించాల్సిన 5 మార్గాలు

1. బాహ్య సమతుల్యతపై అంచనాలను సరిదిద్దుకోవడం (Recalibrate External Balancing):

భారత్-అమెరికా సంబంధాలపై చైనా ఒత్తిడి తగ్గుతోంది. అమెరికా ఇప్పుడు చైనాకు వ్యతిరేకంగా భారత్‌ను ఒక బలమైన అడ్డుగోడగా చూసే ధోరణి తగ్గింది. కాబట్టి, రక్షణ ఆధునీకరణ మరియు కీలక సాంకేతిక పరిజ్ఞానంపై అమెరికాతో సహకరిస్తూనే, క్లిష్ట సమయాల్లో వారిపై అతిగా ఆధారపడకుండా ఉండాలి.

2. చైనాతో వాస్తవిక సంబంధాలు (Guarded Realism with China):

- సరిహద్దు వివాదాలపై భారత్ దృఢంగా ఉండాలి. LAC (Line of Actual Control) వద్ద శాంతి నెలకొంటేనే సంబంధాల పునరుద్ధరణ సాధ్యమని స్పష్టం చేయాలి.
- చైనా ప్రతిపాదించే 'ముందస్తు ఫలితాల' (Early Harvest - ఉదా: సిక్కిం సరిహద్దు ఒప్పందం) వంటి తాత్కాలిక పరిష్కారాలను వ్యతిరేకించాలి.
- సైనిక సామర్థ్యం, సైబర్ భద్రత మరియు సరిహద్దు మౌలిక సదుపాయాలలో పెట్టుబడులు పెంచాలి.

3. ఆర్థిక మరియు సాంకేతిక స్వయంసమృద్ధి (Economic & Tech Resilience):

- **డ్యూయల్ డీ-రిస్కింగ్ (Dual De-risking):** చైనా నుండి దిగుమతులపై ఆధారపడటం తగ్గించడంతో పాటు, ఆర్టిఫిషియల్ ఇంటెలిజెన్స్ (AI) వంటి రంగాలలో అమెరికాపై కూడా కొత్తగా ఆధారపడకుండా చూసుకోవాలి.
- సొంతంగా 'Sovereign AI Stack' మరియు గ్రీన్ ఎనర్జీ వ్యవస్థలను అభివృద్ధి చేసుకోవాలి.

4. మిడిల్ పవర్ (Middle Power) భ్రమల నుండి బయటపడటం:

భారత్ తనను తాను ఒక 'మిడిల్ పవర్'గా భావించకూడదు. మధ్యస్థ శక్తులు కేవలం సర్దుబాటు చేసుకుంటాయి తప్ప నియమాలను (Rules) రూపొందించలేవు. భారత్ ఒక గొప్ప శక్తిగా (Great Power) ఎదిగే దిశగా తన స్వతంత్ర మార్గాన్ని నిర్మించుకోవాలి.

5. పొరుగు దేశాల విధానం (Reimagined Neighbourhood First):

పశ్చిమ దేశాలతో సంబంధాలు ముఖ్యమైనవే అయినా, అది పొరుగు దేశాల (Neighbourhood First) మరియు తూర్పు ఆసియా దేశాల (Act East Policy) ప్రాధాన్యతను తగ్గించకూడదు. మన చుట్టుపక్కల ఉన్న భౌగోళిక రాజకీయాలపై పట్టు సాధించడం అత్యవసరం.

పరీక్షల కోసం ముఖ్యాంశాలు (EXAM FOCUS POINTS)

- **Petrostate to Electrostate:** ఇరాన్ యుద్ధం వల్ల శిలాజ ఇంధనాల (Fossil Fuels) కంటే గ్రీన్ ఎనర్జీ మరియు ఎలక్ట్రిక్ టెక్నాలజీకి ప్రాధాన్యత పెరిగింది. ఇందులో చైనా ముందంజలో ఉంది.
- **Strategic Crutches:** ఇతర దేశాలపై (అమెరికా వంటి) వ్యూహాత్మక ఆధారితాన్ని తగ్గించుకుని, స్వదేశీ సైనిక మరియు ఆర్థిక సామర్థ్యాలను పెంచుకోవాలి.
- **US-Pakistan Thaw:** అమెరికా-పాకిస్థాన్ సంబంధాల పునరుద్ధరణ భారత్‌కు ఒక సవాలుగా మారవచ్చు. దీనిని గమనిస్తూ అప్రమత్తంగా ఉండాలి.

INDIAN ECONOMY AND STRATEGIC AFFAIRS 2026: IMPORTANT NOTES FOR COMPETITIVE EXAMS

భారతదేశ ఆర్థిక వ్యవస్థ మరియు రక్షణ రంగంలో జరుగుతున్న తాజా పరిణామాలు పోటీ పరీక్షల దృష్ట్యా అత్యంత కీలకం. ఈ క్రింది అంశాలను **High-Yield Facts** రూపంలో అధ్యయనం చేయండి.

---

1. INDIAN RUPEE DEPRECIATION & FOREX MANAGEMENT

ప్రస్తుతం **Foreign Exchange Rate** లో వస్తున్న మార్పులు భారత ఎకానమీపై ప్రభావం చూపుతున్నాయి.

- **Rupee Value 2026:** డాలర్‌తో పోలిస్తే రూపాయి విలువ ₹95 స్థాయికి చేరింది. దీనికి ప్రధాన కారణం **Trade Deficit** (వాణిజ్య లోటు) పెరగడం.
- **Structural Imbalances:** భారతదేశం తన ఇంధన అవసరాల కోసం (Crude Oil) దిగుమతులపై ఎక్కువగా ఆధారపడటం వల్ల **Current Account Deficit (CAD)** పెరుగుతోంది.
- **RBI Intervention:** రూపాయి అస్థిరతను తగ్గించడానికి భారత రిజర్వ్ బ్యాంక్ (RBI) డాలర్లను విక్రయించడం ద్వారా మార్కెట్‌లో జోక్యం చేసుకుంటుంది.
- **FDI vs FPI:** స్థిరమైన ఆర్థిక వృద్ధి కోసం దేశంలోకి **Foreign Direct Investment (FDI)** పెరగాల్సిన అవసరం ఉంది. ప్రస్తుతం పోర్ట్‌ఫోలియో పెట్టుబడులు (FPI) వెనక్కి వెళ్లడం రూపాయి పతనానికి దారితీస్తోంది.

---

2. US PHARMA TARIFFS & INDIAN PHARMACEUTICAL INDUSTRY

అమెరికా ప్రభుత్వం **Patented Drugs** పై 100% టారిఫ్ విధించడం భారత ఫార్మా రంగానికి సవాలుగా మారింది.

- **Export Market:** భారత ఫార్మా ఎగుమతుల్లో అమెరికా వాటా దాదాపు 40%.
- **Generic Drugs:** ప్రస్తుతం అమెరికా జెనరిక్ మందులపై పన్ను విధించలేదు. భారత్ ప్రపంచంలోనే అతిపెద్ద జెనరిక్ మందుల ఉత్పత్తిదారు.
- **PLI Scheme for Pharmaceuticals:** కేంద్ర ప్రభుత్వం ₹15,000 కోట్లతో ప్రారంభించిన **Production Linked Incentive (PLI)** పథకం ద్వారా దేశీయంగా మందుల తయారీని (API/KSM) ప్రోత్సహిస్తోంది.

---

3. INDIA'S NUCLEAR DETERRENCE: INS ARIDAMAN & INS TARAGIRI

భారత నావికాదళం తన యుద్ధ సామర్థ్యాన్ని పెంచుకుంటూ రెండు కీలక నౌకలను ప్రవేశపెట్టింది.

- **INS Aridaman (SSBN):** ఇది భారతదేశపు మూడవ అణు సామర్థ్యం గల సబ్మెరైన్. ఇది **K-4 Ballistic Missiles** (3,500 కి.మీ పరిధి) ప్రయోగించగలదు. ఇది భారత **Nuclear Triad** ని పూర్తి చేస్తుంది.
- **INS Taragiri (Project 17A):** ఇది ఒక 'స్టెల్త్ ఫ్రిగేట్'. రాడార్‌కు దొరకకుండా శత్రువులపై దాడి చేయగల **Stealth Technology** దీని ప్రత్యేకత. దీనిని మజగావ్ డాక్ (MDL) నిర్మించింది.
- **Indigenization:** రక్షణ రంగంలో **Aatmanirbhar Bharat** లక్ష్యంలో భాగంగా ఈ నౌకల్లో 75% పైగా స్వదేశీ పరికరాలను వాడారు.

---

4. INDIA-AZERBAIJAN RELATIONS & STRATEGIC GEOGRAPHY

'ఆపరేషన్ సిందూర్' తర్వాత దెబ్బతిన్న ద్వైపాక్షిక సంబంధాలు మళ్ళీ పుంజుకుంటున్నాయి.

- **Strategic Transit Route:** ఇరాన్ నుండి భారతీయులను తరలించడానికి అజర్‌బైజాన్ తన భూభాగాన్ని మార్గంగా ఇచ్చింది.
- **INSTC (International North-South Transport Corridor):** రష్యా మరియు యూరప్‌తో వాణిజ్యం కోసం అజర్‌బైజాన్ మీదుగా సాగే ఈ కారిడార్ భారత్‌కు అత్యంత కీలకం.

STRATEGIC DEFENSE UPDATES 2026: INS ARIDAMAN AND INDIA'S NUCLEAR TRIAD

భారతదేశ రక్షణ వ్యవస్థలో "అణు త్రిశూలం" (Nuclear Triad) సామర్థ్యాన్ని పటిష్టం చేస్తూ **INS అరిదమన్** నౌకాదళంలో చేరడం ఒక చారిత్రాత్మక ఘట్టం. పోటీ పరీక్షల దృష్ట్యా దీనికి సంబంధించిన **High-Yield Facts** ఇక్కడ ఉన్నాయి.

INS ARIDAMAN: INDIA'S THIRD SSBN

భారతదేశం తన మూడవ అణు సామర్థ్యం గల బాలిస్టిక్ మిస్సైల్ సబ్మెరైన్ (SSBN) అయిన **INS అరిదమన్**ను ప్రవేశపెట్టింది.

- **Nuclear Submarine Technology:** ఇది 7,000 టన్నుల బరువు కలిగిన భారీ నౌక. ఇది మునుపటి అరిహంత్ క్లాస్ సబ్మెరైన్ల కంటే పరిమాణంలో పెద్దది మరియు శక్తివంతమైనది.
- **Vertical Launch System (VLS):** ఇందులో క్షిపణులను ప్రయోగించడానికి 8 గొట్టాలు (Tubes) ఉన్నాయి. ఇది తన మునుపటి నౌకల కంటే రెట్టింపు సామర్థ్యం కలిగినది.
- **K-4 and K-15 Missiles:** ఇది 750 కి.మీ పరిధి గల **K-15 Sagarika** మరియు 3,500 కి.మీ పరిధి గల **K-4** సబ్మెరైన్ లాంచ్డ్ బాలిస్టిక్ మిస్సైల్లను (SLBM) ప్రయోగించగలదు.

THE CONCEPT OF NUCLEAR TRIAD

ఒక దేశం భూమి, ఆకాశం మరియు సముద్రం నుండి అణు దాడులను ఎదుర్కొనే లేదా చేసే సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉండటాన్ని **Nuclear Triad** అంటారు.

- **Land-based:** అగ్ని (Agni) సిరీస్ బాలిస్టిక్ క్షిపణులు.
- **Air-based:** రాఫెల్ (Rafale), మిరాజ్-2000 వంటి యుద్ధ విమానాలు.
- **Sea-based:** INS అరిహంత్, INS అరిఘాత్, మరియు INS అరిదమన్.
- **Second-Strike Capability:** భారత్ 'No First Use' విధానాన్ని అనుసరిస్తుంది. ఒకవేళ శత్రువు మొదట అణు దాడి చేస్తే, సముద్రం అడుగున దాగి ఉండే ఈ సబ్మెరైన్లు తిరిగి ఆ దేశంపై అణు దాడులు చేసి అడ్డుకోగలవు.

COMPARISON OF SUBMARINE TYPES (SSBN VS SSN)

పరీక్షల్లో సబ్మెరైన్ల రకాల మధ్య వ్యత్యాసం అడిగే అవకాశం ఉంది:

ఫీచర్	SSBN (Ballistic Nuclear)	SSN (Attack Nuclear)
ప్రధాన ఆయుధం	అణు క్షిపణులు (Nuclear Missiles)	సాధారణ ఆయుధాలు (Torpedoes)
ప్రయోజనం	అణు నిరోధకత (Deterrence)	శత్రు నౌకల వేట (Attack)
భారతదేశ ఉదాహరణ	INS అరిదమన్	INS చక్ర (లీజుపై తీసుకున్నవి)

FUTURE DEFENSE PROJECTS: PROJECT-75I AND AIP TECHNOLOGY

భారత నౌకాదళం తన సంప్రదాయ సబ్మెరైన్ వ్యవస్థను కూడా ఆధునీకరిస్తోంది.

- **Project-75I:** జర్మనీ సహకారంతో 6 అధునాతన సబ్మెరైన్లను నిర్మించే ప్రాజెక్ట్.
- **AIP (Air Independent Propulsion):** ఈ సాంకేతికత వల్ల డీజిల్ సబ్మెరైన్లు ఎక్కువ కాలం నీటి అడుగున ఉండగలవు.
- **Indigenization:** రక్షణ రంగంలో **Aatmanirbhar Bharat** లక్ష్యంలో భాగంగా ఈ నౌకల్లో 75% పైగా స్వదేశీ పరికరాలను వాడుతున్నారు.

చార్బటియా ఎయిర్‌బేస్ మరియు 1962 చైనా యుద్ధం: చారిత్రక విశ్లేషణ

1962 చైనా యుద్ధం తర్వాత, భారతదేశం తన నిఘా వ్యవస్థను బలోపేతం చేసుకోవడానికి అమెరికాతో (CIA) రహస్య ఒప్పందాలు చేసుకుంది. ఇందులో భాగంగా ఒడిశాలోని **చార్బటియా (Charbatia)** ఎయిర్‌బేస్ కీలక పాత్ర పోషించింది.

1. చార్బటియా ఎయిర్‌బేస్ ప్రాముఖ్యత

- **నేపథ్యం:** 1962 యుద్ధం తర్వాత చైనా సైనిక కదలికలు మరియు వారి అణు కార్యక్రమాలను పసిగట్టడానికి నెహ్రూ ప్రభుత్వం అమెరికా సహాయం కోరింది.
- **U-2 స్పై ప్లేన్స్:** అమెరికాకు చెందిన అత్యంత శక్తివంతమైన నిఘా విమానం **U-2**ను చార్బటియా ఎయిర్‌బేస్ నుండి నిర్వహించడానికి నెహ్రూ అనుమతించారు.
- **ఎయిర్‌బేస్ ఎంపిక:** ఈ ఎయిర్‌బేస్ ఏ ఇతర పౌర విమాన సర్వీసులతో సంబంధం లేకుండా, ఏకాంతంగా ఉండటం వల్ల దీనిని ఎంపిక చేశారు.
- **ప్రయోజనం:** ఈ విమానాల ద్వారా సేకరించిన ఇంటెలిజెన్స్ నివేదికలను నెహ్రూ పార్లమెంట్‌లో సరిహద్దు పరిస్థితిని వివరించడానికి ఉపయోగించేవారు.

2. బిజూ పట్నాయక్ పాత్ర (THE BIJU PATNAIK LINK)

బిజూ పట్నాయక్ కేవలం రాజకీయ నాయకుడే కాకుండా ఒక సాహసవంతుడైన పైలట్ (Ace Pilot).

- **నెహ్రూతో అనుబంధం:** చైనా సరిహద్దు ప్రాంతాలపై పట్నాయక్ కు ఉన్న అవగాహనను నెహ్రూ గౌరవించేవారు. అందువల్ల ఆయనను 1963లో ప్రత్యేక దూతగా అమెరికాకు పంపారు.
- **వ్యూహకర్తగా:** చైనా దురాక్రమణ సమయంలో వ్యూహరచన కోసం నెహ్రూ తన కార్యాలయం పక్కనే బిజూ పట్నాయక్ కోసం ఒక ప్రత్యేక గదిని కేటాయించారు.
- **CIAతో సంబంధం:** నిఖిల్‌కాంత్ దూబే ఆరోపించినట్లుగా ఆయన CIA ఏజెంట్ కాదు, కానీ భారత ప్రయోజనాల కోసం అమెరికా రక్షణ విభాగం మరియు CIA అధికారులతో సమన్వయం చేసుకున్న ఒక "కీలక వ్యూహకర్త".

3. వివాదం - వాస్తవాలు

- **ఆరోపణ:** బిజూ పట్నాయక్ CIA మరియు నెహ్రూ మధ్య "లింక్" అని బీజేపీ ఎంపీ నిషికాంత్ దూబే ఆరోపించారు.
- **వాస్తవం:** అమెరికాతో రహస్య నిఘా ఒప్పందం (U-2 ఆపరేషన్స్) వాస్తవమే అని డీక్లాసిఫైడ్ (Declassified) CIA ఫైళ్లు ధృవీకరిస్తున్నాయి. అయితే ఇది దేశ భద్రత దృష్ట్యా అప్పటి ప్రధాని నెహ్రూ తీసుకున్న నిర్ణయం.

పరీక్షల కోసం ముఖ్యాంశాలు (EXAM FOCUS POINTS)

- **Operation Steeplechase:** చార్బటియా నుండి జరిగిన నిఘా కార్యక్రమాలకు సంబంధించిన కోడ్ నేమ్స్ ఇవి. (గమనిక: అప్పటి ఇంటెలిజెన్స్ బ్యూరో డైరెక్టర్ **BN Mullik** ఇందులో ప్రధాన పాత్ర పోషించారు).
- **Intelligence Cooperation:** ప్రచ్ఛన్న యుద్ధ కాలంలో (Cold War) భారత్ అలీన విధానం (Non-Alignment) అనుసరించినప్పటికీ, చైనా ముప్పు నేపథ్యంలో అమెరికాతో రక్షణ సహకారం కొనసాగించిందని ఈ ఘటన నిరూపిస్తుంది.
- **Biju Patnaik:** ఆయన 'డేర్ డెవిల్ పైలట్'గా ప్రసిద్ధి. రెండవ ప్రపంచ యుద్ధంలో కూడా పాల్గొన్నారు.

IMPACT OF WEST ASIA CRISIS ON INDIAN CORPORATE EARNINGS FY27: ANALYSIS FOR COMPETITIVE EXAMS

పశ్చిమాసియాలో (West Asia) నెలకొన్న భౌగోళిక రాజకీయ ఉద్రిక్తతలు భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ మరియు కార్పొరేట్ రంగంపై తీవ్ర ప్రభావాన్ని చూపుతున్నాయి. పరీక్షల దృక్పథంతో ఈ క్రింది **High-Yield Facts** ను గమనించండి.

1. CORPORATE EARNINGS AND PROFIT MARGINS AT RISK

అంతర్జాతీయ మార్కెట్‌లో ముడి చమురు ధరలు పెరగడం వల్ల భారత కంపెనీల లాభాలు తగ్గే అవకాశం ఉంది.

- **Earnings Growth Taper:** 2026-27 ఆర్థిక సంవత్సరం (FY27) లో భారత కార్పొరేట్ లాభాలు **10-15%** వరకు తగ్గే అవకాశం ఉందని విశ్లేషకులు అంచనా వేస్తున్నారు.
- **Input Cost Inflation:** చమురు ధరలు పెరగడం వల్ల ఉత్పత్తి మరియు రవాణా వ్యయం (Logistics Cost) పెరుగుతుంది. ఇది కంపెనీల **Operating Margins** ను 50-100 బేసిస్ పాయింట్ల వరకు తగ్గిస్తుంది.
- **Capital Expenditure (Capex):** అనిశ్చితి కారణంగా అనేక కంపెనీలు తమ కొత్త పెట్టుబడి ప్రణాళికలను (Capex Plans) వాయిదా వేసుకునే అవకాశం ఉంది, ఇది పారిశ్రామిక వృద్ధిని మందగింపజేస్తుంది.

2. SECTORS VULNERABLE TO ENERGY SUPPLY SHOCKS

చమురు మరియు గ్యాస్ దిగుమతులపై ఆధారపడే రంగాలు ఈ సంక్షోభం వల్ల ఎక్కువగా నష్టపోతాయి.

- **Aviation & Logistics:** విమాన ఇంధన ధరల (ATF) పెరుగుదల వల్ల విమానయాన రంగంపై ఒత్తిడి పెరుగుతుంది.
- **Paints and Fertilizers:** పెయింట్స్ మరియు ఎరువుల తయారీలో చమురు ఉత్పత్తులను ముడిసరుకుగా వాడటం వల్ల వీటి ధరలు పెరుగుతాయి.
- **Oil Marketing Companies (OMCs):** IOC, BPCL మరియు HPCL వంటి కంపెనీల మార్జిన్లు దెబ్బతింటాయి.
- **Revenue at Risk:** SBI రీసెర్చ్ ప్రకారం, పరిస్థితి తీవ్రంగా ఉంటే సుమారు **₹2.75 లక్షల కోట్ల** కార్పొరేట్ రెవెన్యూ ప్రమాదంలో పడవచ్చు (0.8% of GDP).

3. STRATEGIC SHIFT: RISE IN DEMAND FOR INDUCTION HEATERS

LPG (వంట గ్యాస్) సరఫరాలో అంతరాయం కలుగుతుందనే ఆందోళనతో భారతదేశం ప్రత్యామ్నాయ ఇంధన మార్గాల వైపు మళ్లుతోంది.

- **Energy Security:** గ్యాస్ దిగుమతులపై ఆధారపడటం తగ్గించడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం **Induction Heaters** మరియు దానికి సరిపడే పాత్రల ఉత్పత్తిని పెంచాలని నిర్ణయించింది.
- **Market Trend:** ఇండక్షన్ కుక్‌టాప్స్ మరియు ఎలక్ట్రిక్ కెటిల్స్ అమ్మకాలు భారీగా పెరిగాయి. ఇది దేశీయ తయారీ రంగానికి కొత్త అవకాశాలను కల్పిస్తోంది.

4. MACROECONOMIC IMPLICATIONS: INFLATION AND INTEREST RATES

- **Retail Inflation:** చమురు ధరలు పెరిగితే రవాణా ఖర్చులు పెరిగి, నిత్యావసర వస్తువుల ధరలు పెరుగుతాయి (Cost-Push Inflation).
- **Monetary Policy:** ద్రవ్యోల్బణం పెరిగితే **Reserve Bank of India (RBI)** వడ్డీ రేట్లను (Repo Rate) పెంచే అవకాశం ఉంది. దీనివల్ల లోన్లపై EMIలు పెరిగి మార్కెట్‌లో డిమాండ్ తగ్గుతుంది.

INSOLVENCY AND BANKRUPTCY CODE (AMENDMENT) BILL, 2026: KEY HIGHLIGHTS FOR UPSC

భారత పార్లమెంటు ఇటీవల **Insolvency and Bankruptcy Code (Amendment) Bill, 2026** ను ఆమోదించింది. భారతదేశంలో వ్యాపార నిర్వహణను సులభతరం చేయడానికి (Ease of Doing Business) మరియు ఎగవేతదారులపై కఠిన చర్యలు తీసుకోవడానికి ఈ సవరణలు అత్యంత కీలకం.

1. SWIFTER ADMISSION OF INSOLVENCY APPLICATIONS

గతంలో దివాలా దరఖాస్తును అంగీకరించడానికి **NCLT (National Company Law Tribunal)** వద్ద చాలా సమయం పట్టేది. తాజా సవరణల ప్రకారం:

- **Mandatory Admission:** రుణ ఎగవేత (Default) రుజువైతే, NCLT తప్పనిసరిగా దరఖాస్తును అంగీకరించాలి.
- **Eliminating Delays:** కేవలం ప్రొసీజరల్ కారణాలు లేదా రిజల్యూషన్ ప్రొఫెషనల్ పై క్రమశిక్షణా చర్యలు ఉంటే తప్ప, వేరే ఏ ఇతర కారణంతోనూ అప్లికేషన్‌ను తిరస్కరించడానికి వీలులేదు.

2. INTRODUCTION OF CIIRP (CREDITOR-INITIATED INSOLVENCY RESOLUTION PROCESS)

ఇది ఒక వినూత్నమైన **Out-of-Court** మెకానిజం.

- **Initiation:** కనీసం **51% ఆర్థిక రుణదాతలు (Financial Creditors)** అంగీకరిస్తే, కోర్టు వెలుపలే దివాలా పరిష్కార ప్రక్రియను ప్రారంభించవచ్చు.
- **Efficiency:** ఇది న్యాయపరమైన అడ్డంకులను తగ్గించి, తక్కువ సమయంలో కంపెనీల పునరుద్ధరణకు తోడ్పడుతుంది.

3. CROSS-BORDER AND GROUP INSOLVENCY FRAMEWORK

అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా ఈ బిల్లులో కొత్త నిబంధనలు చేర్చారు.

- **Cross-Border Insolvency:** విదేశాల్లో ఆస్తులు లేదా శాఖలు ఉన్న కంపెనీల దివాలాను పరిష్కరించడానికి స్పష్టమైన నిరూపణలు (Codified rules) ఇచ్చారు.
- **Group Insolvency:** ఒకే మాతృ సంస్థకు చెందిన వివిధ కంపెనీల దివాలా ప్రక్రియను కలిపి (Group basis) పరిష్కరించవచ్చు. దీనివల్ల ఇన్వెస్టర్లలో నమ్మకం పెరుగుతుంది.

4. MAJOR RECOMMENDATIONS OF THE SELECT COMMITTEE (BAIJAYANT PANDA COMMITTEE)

బైజయంత్ పాండా నేతృత్వంలోని కమిటీ చేసిన 11 సిఫార్సులను ఈ బిల్లులో చేర్చారు:

- **Conflict of Interest:** ఒక కంపెనీకి రిజల్యూషన్ ప్రొఫెషనల్ (RP) గా ఉన్న వ్యక్తి, అదే కంపెనీకి లిక్విడేటర్ గా ఉండకూడదు.
- **Time-bound Appeals:** NCLAT (అప్పిలేట్ ట్రిబ్యునల్) వద్ద అప్పీళ్లను **3 నెలల** లోపు పరిష్కరించాలి.
- **Civil Penalties:** కొన్ని నేరాలకు క్రిమినల్ శిక్షల కంటే సివిల్ పెనాల్టీలు (జరిమానాలు) విధించడం వల్ల ప్రక్రియ వేగవంతం అవుతుంది.

5. RESOLUTION VS. RECOVERY: THE CORE PHILOSOPHY

ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ స్పష్టం చేసినట్లుగా, IBC అనేది కేవలం అప్పుల వసూలు సాధనం కాదు.

- **Business Rescue:** విఫలమైన వ్యాపారాలను రక్షించడం మరియు వాటి విలువ పడిపోకుండా కాపాడటమే దీని ప్రధాన లక్ష్యం.
- **Recovery Status:** డిసెంబర్ 2025 నాటికి, IBC ద్వారా బ్యాంకులు సుమారు **₹4.11 లక్షల కోట్లు** రికవరీ చేసుకున్నాయి.

STRATEGIC ANALYSIS: INDIA'S ENERGY VULNERABILITY AND GLOBAL SUPPLY CHAINS

ప్రస్తుత పశ్చిమాసియా సంక్షోభం నేపథ్యంలో **Energy Security in India UPSC** సిలబస్‌లో అత్యంత ప్రాధాన్యత కలిగిన అంశంగా మారింది. ప్రపంచ చమురు వాణిజ్యానికి గుండెకాయ వంటి **Strategic Importance of Strait of Hormuz** ను గమనిస్తే, భారతదేశం తన ఇంధన అవసరాల కోసం ఈ మార్గంపై ఎంతగా ఆధారపడుతుందో స్పష్టమవుతుంది. ముఖ్యంగా **LPG Import Dependency India** గణాంకాల ప్రకారం, మన దేశ గ్యాస్ అవసరాలలో 90% ఈ జలసంధి గుండానే వస్తున్నాయి. ఇరాన్ మరియు ఇజ్రాయెల్ మధ్య ఉద్రిక్తతలు **Global Oil Supply Chain Disruption** కు దారితీస్తున్న తరుణంలో, భారత ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న **India-Iran Diplomatic Relations** మరియు వ్యూహాత్మక స్వయంప్రతిపత్తి (Strategic Autonomy) దేశీయ ఇంధన ధరలను స్థిరీకరించడంలో కీలక పాత్ర పోషిస్తున్నాయి. ఈ భౌగోళిక రాజకీయ పరిణామాలు కేవలం దౌత్యానికే పరిమితం కాకుండా, భారత ఆర్థిక వ్యవస్థపై మరియు సామాన్యుడి వంటగది బడ్జెట్‌పై నేరుగా ప్రభావాన్ని చూపుతాయి.

CHINA'S NEW AI GOVERNANCE: REGULATING DIGITAL HUMANS AND DEEPFAKES

ఆర్టిఫిషియల్ ఇంటెలిజెన్స్ (AI) రంగంలో చైనా తన పట్టును బిగిస్తోంది. తాజాగా **Artificial Intelligence Regulations China** లో భాగంగా "డిజిటల్ హ్యూమన్స్" (Digital Humans) నియంత్రణకు కఠినమైన ముసాయిదా నిబంధనలను విడుదల చేసింది. ఇది ప్రపంచవ్యాప్తంగా AI నైతికతపై జరుగుతున్న చర్చలో కీలకమైంది.

1. THE ETHICS OF DIGITAL HUMANS AI

డిజిటల్ హ్యూమన్స్ అంటే మనుషుల రూపం మరియు ప్రవర్తనను అనుకరించే వర్చువల్ పాత్రలు. వీటి వల్ల తలెత్తే సామాజిక సవాళ్లను ఎదుర్కోవడానికి చైనా ఈ క్రింది నియమాలను ప్రతిపాదించింది:

- **Mandatory Labeling:** ప్రతి డిజిటల్ హ్యూమన్ కంటెంట్‌పై స్పష్టమైన లేబుల్ ఉండాలి. ఇది వినియోగదారులు ఏది నిజం, ఏది వర్చువల్ అని గుర్తించడానికి సహాయపడుతుంది.
- **Child Safety:** 18 ఏళ్ల లోపు పిల్లలకు డిజిటల్ హ్యూమన్స్‌తో "వర్చువల్ సన్నిహిత సంబంధాలు" అందించడాన్ని నిషేధించారు. ఇది డిజిటల్ అడిక్షన్ మరియు మానసిక సమస్యలను నిరోధించడానికి ఉద్దేశించబడింది.

2. DEEPFAKE REGULATION LAWS AND IDENTITY SECURITY

టెక్నాలజీ దుర్వినియోగం కాకుండా చూడటమే ఈ నిబంధనల ప్రధాన లక్ష్యం.

- **Consent for Creation:** ఒక వ్యక్తి అనుమతి లేకుండా వారి సమాచారాన్ని ఉపయోగించి డిజిటల్ హ్యూమన్స్‌ను సృష్టించడం చట్టవిరుద్ధం. ఇది **Deepfake Regulation Laws** ను మరింత పటిష్టం చేస్తుంది.
- **Anti-Bypassing Measures:** బయోమెట్రిక్ మరియు ఐడెంటిటీ వెరిఫికేషన్ సిస్టమ్స్‌ను మోసగించడానికి వర్చువల్ హ్యూమన్స్‌ను ఉపయోగించడాన్ని పూర్తిగా నిషేధించారు.

3. CYBERSECURITY IN DIGITAL ECONOMY

చైనా ఈ నిబంధనలను కేవలం సాంకేతిక నియమాలుగా కాకుండా, ఒక వ్యూహాత్మక భద్రతా అంశంగా పరిగణిస్తోంది.

- **National Security:** జాతీయ భద్రతకు ముప్పు కలిగించే లేదా విభజనవాదాన్ని ప్రేరేపించే కంటెంట్‌ను వ్యాప్తి చేయడానికి AIని వాడకూడదు.
- **High-Quality Development:** డిజిటల్ ఆర్థిక వ్యవస్థలో నమ్మకాన్ని పెంపొందించడం ద్వారా **Cybersecurity in Digital Economy** ని కాపాడటం చైనా లక్ష్యం.

4. AI GOVERNANCE AND PUBLIC INTEREST

ప్రజల ప్రయోజనాలను (Public Interest) కాపాడటం ఈ నిబంధనల అంతస్సూత్రం.

- **Mental Health Intervention:** వినియోగదారులు ఆత్మహత్య లేదా స్వయం హాని ఆలోచనలు వ్యక్తం చేసినప్పుడు, AI సర్వీస్ ప్రొవైడర్లు వెంటనే స్పందించి వృత్తిపరమైన సహాయం అందించాలి.
- **Combating Discrimination:** జాతి లేదా ప్రాంతం ఆధారంగా వివక్ష చూపే కంటెంట్‌ను నిరోధించే బాధ్యతను సంస్థలకే అప్పగించారు.

MYANMAR POLITICAL CRISIS 2026: MIN AUNG HLAING FORMALIZES POWER AS PRESIDENT

మయన్మార్‌లో గత ఐదేళ్లుగా కొనసాగుతున్న అస్థిరత ఒక కీలక మలుపు తిరిగింది. సైనిక తిరుగుబాటు ద్వారా అధికారాన్ని చేజిక్కించుకున్న జనరల్ **మిన్ ఆంగ్ హ్లైంగ్ (Min Aung Hlaing)**, ఇప్పుడు అధికారికంగా ఆ దేశ అధ్యక్షుడిగా బాధ్యతలు చేపట్టారు. ఈ పరిణామం **Geopolitics of Southeast Asia** లో మరియు భారత భద్రతా వ్యూహాలలో అత్యంత ప్రాధాన్యత సంతరించుకుంది.

1. MIN AUNG HLAING PRESIDENT ELECTION: A SHIFT TO CIVILIAN VENEER

2021లో జరిగిన **Military Coup in Myanmar Impact** వల్ల ఆ దేశంలో ప్రజాస్వామ్యం కుప్పకూలింది. తాజా ఎన్నికల ద్వారా సైన్యం తన పట్టును మరింత బిగించింది:

- **Formalizing Power:** సైనిక నాయకుడి హోదా నుండి సివిల్ ప్రెసిడెంట్‌గా మారడం ద్వారా అంతర్జాతీయంగా చట్టబద్ధత (Legitimacy) పొందాలని మిన్ ఆంగ్ హ్లైంగ్ ప్రయత్నిస్తున్నారు.
- **Election Credibility:** పశ్చిమ దేశాలు ఈ ఎన్నికలను "నకిలీ ఎన్నికలు" (Sham Elections) గా అభివర్ణించాయి. ఎందుకంటే ప్రధాన ప్రతిపక్ష నేత ఆంగ్ సాన్ సూకీ ఇంకా గృహనిర్బంధంలోనే ఉన్నారు.

2. INDIA-MYANMAR BILATERAL RELATIONS UPSC PERSPECTIVE

భారతదేశానికి మయన్మార్ ఒక "గేట్‌వే టు సౌత్ ఈస్ట్ ఆసియా" (Gateway to Southeast Asia). అక్కడ నెలకొన్న **Myanmar Political Crisis 2026** భారత్‌పై ఈ క్రింది ప్రభావాలను చూపుతుంది:

- **Security Challenges:** సరిహద్దుల్లోని తిరుగుబాటు గ్రూపుల కదలికలు మరియు శరణార్థుల సమస్య పెరిగే అవకాశం ఉంది.
- **Strategic Projects:** కళాదాన్ మల్టీ-మోడల్ ప్రాజెక్ట్ (Kaladan Project) మరియు త్రైపాక్షిక రహదారి (Trilateral Highway) వంటి కీలక మౌలిక సదుపాయాల ప్రాజెక్టులు జాప్యం అవుతున్నాయి.

- **Act East Policy:** మయన్మార్‌లో స్థిరత్వం లేకపోవడం వల్ల భారత్ యొక్క 'యాక్ట్ ఈస్ట్' పాలసీ లక్ష్యాలు దెబ్బతినవచ్చు.

3. GEOPOLITICS OF SOUTHEAST ASIA AND REGIONAL STABILITY

మయన్మార్ సంక్షోభం కేవలం ఒక దేశానికే పరిమితం కాదు, ఇది మొత్తం ఆగ్నేయాసియా ప్రాంతాన్ని ప్రభావితం చేస్తోంది.

- **Role of ASEAN:** ఆసియాన్ (ASEAN) కూటమి ప్రతిపాదించిన 'Five-Point Consensus' అమలులో విఫలమైంది.
- **China's Influence:** మయన్మార్‌లో సైనిక పాలన కొనసాగడం వల్ల అక్కడ చైనా వ్యూహాత్మక మరియు ఆర్థిక పట్టు పెరిగే అవకాశం ఉంది, ఇది భారత్‌కు ఆందోళన కలిగించే అంశం.

INDIA'S CONTRIBUTION TO UN PEACEKEEPING: INDIAN ARMY RESTORES VITAL SUPPLY ROUTE IN SOUTH SUDAN

అంతర్జాతీయ శాంతి భద్రతల పరిరక్షణలో భారతదేశం తనదైన ముద్ర వేస్తోంది. తాజాగా దక్షిణ సూడాన్‌లో **Indian Army Engineering Unit International Missions** లో భాగంగా ఒక కీలకమైన విజయాన్ని నమోదు చేసింది. దీనిని ఐక్యరాజ్యసమితి (UN) ప్రత్యేకంగా ప్రశంసించింది.

1. THE VITAL ROLE OF UNMISS IN SOUTH SUDAN

దక్షిణ సూడాన్‌లో శాంతిని నెలకొల్పడానికి **UNMISS (United Nations Mission in South Sudan)** 2011లో స్థాపించబడింది.

- **Objective:** కొత్తగా ఏర్పడిన దేశంలో స్థిరత్వాన్ని తీసుకురావడం మరియు అభివృద్ధికి తోడ్పడటం.
- **India's Stature: Blue Helmets India Statistics 2026** ప్రకారం, జనవరి 2026 నాటికి 1,779 మంది సైనికులతో భారత్ ఈ మిషన్‌లో **అగ్రస్థానంలో (Top Contributor)** ఉంది.

2. RESTORING THE MALAKAL-RENK SUPPLY ROUTE

గతేడాది వచ్చిన భారీ వరదల కారణంగా అప్పర్ నైలు రాష్ట్రంలో 'మలకల్-రెంక్' ప్రధాన రహదారి పూర్తిగా మూసుకుపోయింది.

- **Engineering Excellence:** భారత సైన్యానికి చెందిన ఇంజనీరింగ్ విభాగం వరద నీటి నుండి భూమిని తిరిగి స్వాధీనం చేసుకుని (Land Reclamation), ఈ రహదారిని పునరుద్ధరించింది.
- **Humanitarian Impact:** ఈ మార్గం తెరుచుకోవడం వల్ల వేలాది మంది పౌరులకు ఆహారం, మందులు వంటి **Humanitarian Assistance** అందించడం సులభతరమైంది.

3. GLOBAL PEACE AND SECURITY: THE UN ROLE AND INDIA'S SOFT POWER

ప్రపంచవ్యాప్తంగా శాంతిని నెలకొల్పడంలో **(Global Peace and Security UN Role)** భారతదేశం ఎప్పుడూ ముందుంటుంది.

- **Peacekeeping Legacy:** 1950 నుండి నేటి వరకు భారత్ 71 కంటే ఎక్కువ మిషన్లలో పాల్గొని, ప్రపంచవ్యాప్తంగా తన 'సాఫ్ట్ పవర్'ను చాటుకుంది.

- **Strategic Importance:** దక్షిణ సూడాన్ వంటి అత్యంత కష్టతరమైన భౌగోళిక ప్రాంతాలలో భారత సైన్యం చూపే అంకితభావం అంతర్జాతీయ వేదికపై దేశ గౌరవాన్ని పెంచుతోంది.

UNMISS SOUTH SUDAN UPSC NOTES: QUICK FACTS FOR ASPIRANTS

పోటీ పరీక్షల దృష్ట్యా అభ్యర్థులు గుర్తుంచుకోవాల్సిన ముఖ్యాంశాలు:

- **Blue Helmets:** ఐక్యరాజ్యసమితి శాంతి పరిరక్షకులను వారి నీలిరంగు హెల్మెట్ల వల్ల 'బ్లూ హెల్మెట్స్' అని పిలుస్తారు.
- **Troop Contributing Country (TCC):** ఐక్యరాజ్యసమితికి సైన్యాలను పంపే దేశాలలో భారత్ ఎప్పుడూ మొదటి మూడు స్థానాల్లో ఉంటుంది.
- **International Cooperation:** శాంతి పరిరక్షణ అనేది కేవలం సైనిక చర్య మాత్రమే కాదు, ఇది దేశాల మధ్య దౌత్యపరమైన బంధాన్ని బలపరుస్తుంది.

PNB SOLDIERATHON 2026: CELEBRATING 132 YEARS OF PUNJAB NATIONAL BANK WITH A TRIBUTE TO SOLDIERS

భారతదేశపు రెండవ అతిపెద్ద ప్రభుత్వ రంగ బ్యాంక్ అయిన పంజాబ్ నేషనల్ బ్యాంక్ (PNB), తన **132వ ఫౌండేషన్ డే** వేడుకల్లో భాగంగా **PNB Soldierathon 2026** ను నిర్వహిస్తోంది. "Run With Soldiers, Run For Soldiers" అనే థీమ్‌తో సాగే ఈ మారాథాన్, భారత సాయుధ దళాల త్యాగాలకు నివాళి అర్పించే ఒక అద్భుతమైన కార్యక్రమం.

1. HISTORY OF PUNJAB NATIONAL BANK: 132 YEARS OF LEGACY

1894లో లాలా లజపతి రాయ్ నేతృత్వంలో స్వదేశీ ఉద్యమ స్ఫూర్తితో ప్రారంభమైన PNB, నేడు దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థలో కీలక పాత్ర పోషిస్తోంది.

- **Nationalistic Roots:** పూర్తిగా భారతీయుల మూలధనంతో ప్రారంభమైన మొదటి స్వదేశీ బ్యాంక్ ఇదే.
- **Growth:** గత 132 ఏళ్లలో PNB కేవలం బ్యాంకింగ్‌కే పరిమితం కాకుండా, అనేక **CSR Initiatives by Indian Banks** ద్వారా సామాజిక మార్పుకు నాంది పలికింది.

Source: IE